

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол Галузевої ради з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Федерації металургів України
14.03.2023 № 42

Професійний стандарт „Машиніст крана (кранівник)”

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Керування вантажопідіймальними кранами різних типів та підіймальними пристроями.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.1	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
				Клас 24.10	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 33	Ремонт і монтаж машин і устаткування	Група 33.1	Ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів, машин і устаткування
				Клас 33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професії”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	83	833	8333
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	Робітники, що обслуговують сільськогосподарські та інші пересувні установки	Машиністи кранів, лебідок та подібних установок

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Машиніст крана (кранівник) 8333.

1.5. Професійна кваліфікація

Машиніст крана (кранівник) з керування вантажопідіймальними кранами та машинами, що керуються з підлоги (з підвісного пульта) 2 розряду (часткова професійна кваліфікація).

Машиніст крана (кранівник) 2 розряду (повна професійна кваліфікація).

Машиніст крана (кранівник) 3 розряду (повна професійна кваліфікація).

Машиніст крана (кранівник) 4 розряду (повна професійна кваліфікація).

Машиніст крана (кранівник) 5 розряду (повна професійна кваліфікація).

Машиніст крана (кранівник) 6 розряду (повна професійна кваліфікація).

Незалежно від рівня кваліфікації машиніст крана (кранівник) повинен володіти всіма компетентностями, необхідними для виконання трудових функцій, визначених у пункті 5 цього професійного стандарту.

Рівень професійної кваліфікації залежить від виду крана, яким курує кранівник, та/або параметрів крану та/або вантажу.

№ п / п	Вид обладнання	Параметр крану (та/або вантажу)		Рівень професійної кваліфікації, розряд						
		Вантажопідіймальність крану, т	Довжина вантажу, м	2 (частовантажівкваліфікація)	2 (повнакваліфікація)	3 (повнакваліфікація)	4 (повнакваліфікація)	5 (повнакваліфікація)	6 (повнакваліфікація)	
1.	Вантажопідіймальні крани та машини, що керуються з підлоги (з підвісного пульта)	до 3	до 3	+	+	+	+	+	+	
2.	Монорейкові візки				+	+	+	+	+	
3.	Консольні крани				+	+	+	+	+	
4.	Кран-балки				+	+	+	+	+	
5.	Мостові і шлюзові крани, оснащені різними вантажозахоплювальними пристроями	до 3	до 3		+	+	+	+	+	
		понад 3 до 15	до 3			+	+	+	+	
		до 10	понад 3 до 6				+	+	+	+
			понад 6					+	+	+
		до 5	понад 6					+	+	+
		понад 10 до 25	понад 3 до 6					+	+	+
		понад 15	до 3					+	+	+

		понад 25	понад 3 до 6					+	+		
		понад 10 до 100	понад 6					+	+		
		понад 100	понад 6						+		
6.	Електроталі					+	+	+	+		
7.	Переносні крани					+	+	+	+		
8.	Баштові самохідні, самопідймальні, портално-стрілові крани	до 3	до 3			+	+	+	+		
			понад 3				+	+	+		
		понад 3 до 15	до 3				+	+	+		
			понад 3					+	+		
		понад 15	до 3					+	+		
			понад 3						+		
9.	Баштові стаціонарні і козлові крани	до 5	до 3			+	+	+	+		
			понад 3				+	+	+		
		понад 5 до 25	до 3				+	+	+		
			понад 3 до 6					+	+		
		понад 25	до 3					+	+		
			понад 3						+		
		10.	Кабельні крани	до 3					+	+	+
				понад 3 до 10						+	+
понад 10									+		
11.	Гусеничні та пневмоколісні крани (під час виконання всіх видів робіт (окрім будівельно-монтажних та ремонтно-будівельних робіт))	до 10					+	+	+		
		понад 10 до 25						+	+		
		понад 25							+		
	Гусеничні та пневмоколісні крани (під час виконання будівельно-монтажних та ремонтно-будівельних робіт)	до 10						+	+		
понад 10								+			
12.	Стелажні крани-штабелери	понад 1				+	+	+	+		
13.	Крани-штабелери з автоматичним керуванням і мостові крани-штабелери						+	+	+		
14.	Крани, оснащені радіо керуванням						+	+	+		
15.	Плавучі крани	до 10						+	+		
		понад 10							+		

16.	Самохідні залізничні крани під час виконання всіх видів робіт (окрім будівельно-монтажних та ремонтно-будівельних робіт)	до 25						+	+
		понад 25							+
	Самохідні залізничні крани (під час виконання будівельно-монтажних та ремонтно-будівельних робіт)	до 15						+	+
		понад 15							+

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом працівника, який відповідає за утримання обладнання вантажопідіймальних кранів у справному стані та здійснює адміністративне та технічне керівництво в підрозділі. Оперативне керівництво роботою машиніста крана здійснює працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами підрозділу.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток та результатів атестації робочого місця за умовами праці.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці.

Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства за результатами атестації робочого місця за умовами праці та колективного договору.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знешкоджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Вік: 18 років і старше.

Наявність документа, що підтверджує професійну кваліфікацію за професією „Машиніст крана (кранівник) ” (повну або часткову).

Наявність посвідчення про право виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – не менш як один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працевлаштування на роботу), а періодичний – один раз на п'ять років.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Навчання і перевірка знань з електробезпеки.

Посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

Посвідчення про присвоєння групи з електробезпеки.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Диплом кваліфікованого робітника за професією „Машиніст крана (кранівник)” з додатком до диплома кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Машиніст крана (кранівник)” з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або сертифікат про присвоєну/підтверджену/визнану професійну та/або часткову професійну кваліфікацію, або інші документи, які підтверджують професійну та/або часткову професійну кваліфікацію:

„Машиніст крана (кранівник) з керування вантажопідіймальними кранами та машинами, що керуються з підлоги (з підвісного пульта)” 2 кваліфікаційного розряду (часткова професійна кваліфікація) – 3 рівень НРК;

„Машиніст крана (кранівник)” 2 кваліфікаційний розряд (повна професійна кваліфікація) – 3 рівень НРК;

„Машиніст крана (кранівник)” 3 кваліфікаційний розряд (повна професійна кваліфікація) – 3 рівень НРК;

„Машиніст крана (кранівник)” 4 кваліфікаційний розряд (повна професійна кваліфікація) – 4 рівень НРК;

„Машиніст крана (кранівник)” 5 кваліфікаційний розряд (повна професійна кваліфікація) – 4 рівень НРК;

„Машиніст крана (кранівник)” 6 кваліфікаційний розряд (повна професійна кваліфікація) – 4 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, навчальних центрах або в структурних

підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: первинна професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка за професією „Машиніст крана (кранівник)” 2 розряду – наявність повної або базової загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

Первинна професійна підготовка за професією „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду – наявність повної або базової загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

Первинна професійна підготовка за професією „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду – наявність повної загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Професійне (професійно-технічне) навчання (назва кваліфікації)

Професійно-технічне навчання за професією „Машиніст крана (кранівник)” 2 розряду – наявність повної або базової загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

Професійно-технічне навчання за професією „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду – наявність повної або базової загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

Професійно-технічне навчання за професією „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду (за потребами виробництва) – наявність повної загальної середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

2.3. Перепідготовка машиніста крана (кранівника)

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням часткової професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник) з керування вантажопідіймальними кранами та машинами, що керуються з підлоги (з підвісного пульта)” 2 розряду (часткова професійна кваліфікація) проводиться за наявності повної або базової загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 2 розряду проводиться за наявності повної або базової загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду проводиться за наявності повної або базової загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду (за потребами виробництва) проводиться за наявності

повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду (за потребами виробництва) проводиться за наявності повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання.

2.4. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти Машиніста крана (кранівника)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 2 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 6 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне навчання машиніста крана (кранівника)

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Закон України “Про охорону праці”.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.01.2018 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.02.2018 за № 244/31696.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.01.2015 № 21 „Про затвердження Правил охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2015 за № 124/26569.

Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 № 272 „Про затвердження Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок”.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258 „Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67 „Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

„Бірючна система на підприємствах чорної металургії. Основні положення. Порядок застосування”, затверджена наказом Міністерства чорної металургії СРСР від 29.12.1979 № 1222.

Інші нормативно-правові акти, інструкції, порядки, правила, методичні рекомендації тощо, що регламентують професійну діяльність машиніста крана (кранівник).

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати у команді.

Здатність раціонально використовувати робочий час.

Здатність лаконічно та чітко передавати інформацію.

Здатність оперативно приймати рішення в межах професійної компетентності.

Здатність застосувати знання на практиці.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
A	Початок виконання робіт	Здатність проводити підготовку до виконання робіт	A1

Б	Виконання вантажно-розвантажувальних робіт краном	Здатність проводити вантажно-розвантажувальні роботи краном	Б1
В	Закінчення виконання робіт	Здатність завершувати виконання робіт	В1
Г	Дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки	Здатність дотримуватись вимог охорони праці і промислової безпеки	Г1
Д	Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій	Д1
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність дотримуватись норм і правил екологічної безпеки	Е1

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А. Початок виконання робіт	A1	Мостові і шлюзові крани, оснащені різними вантажозахисними пристроями; самохідні, самопідіймальні портално-стрілові крани; баштові стаціонарні і козлові крани; кабельні крани; гусеничні та пневмоколісні крани; стелажні крани-штабелери; крани-штабелери з автоматичним керуванням і мостові крани-	3.1. Встановлений порядок приймання і здавання зміни в структурному підрозділі 3.2. Будову крана, будову і призначення його механізмів та приладів безпеки 3.3. Перелік робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами 3.4. Допустиму вантажопідіймальність крана 3.5. Документ, що регламентує вагу вантажів 3.6. Вимоги, до	У.1. Користуватися слюсарним інструментом У.2. Володіти навичками, необхідними для керування механізмами крана та догляду за ним У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання крана У.4. Виявляти несправності в системах і механізмах крана У.5. Перевіряти працездатність гальм і системи управління

		<p>штабелери; крани, оснащені радіокерування м; плавучі крани; самохідні залізничні крани; контрольно- вимірювальні прилади; запобіжні пристрої та огородження (люки, двері, вікна, перила, підніжки, поручні); сигналізаційне табло; електричні машини і пристрої; освітлювальні прилади; звукова сигналізація; ходова частина; система управління; пристрої і прилади безпеки; вахтовий журнал; слюсарні інструменти; лопата, віник, скребок; ганчір'я; лінійка контролю рівня змащувальних матеріалів; консистентне мастило та інші змащувальні рідини; ємність для рідин; переносне</p>	<p>вантажозахоплювальних органів, інструментів і пристроїв 3.7. Ознаки і норми бракування знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари, елементів гакових підвісок 3.8. Місце знаходження рубильника, через який подається напруга на головні тролейні проводи або гнучкий кабель, який живить електричний кран 3.9. Норм безпеки під час виконання вантажно- розвантажувальних робіт 3.10. Технологічні карти з вантажно- розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства 3.11. Виробничу інструкція, а також інструкцію заводу- виробника з монтажу та експлуатації крана 3.12. Вимоги щодо кранових колій і їх утримання 3.13. Асортимент і призначення мастильних матеріалів, що застосовуються для змащування частин, що труться 3.14. Ознаки несправності обладнання 3.15. Правила безпечної експлуатації інструментів і пристосувань 3.16. Порядок та</p>	<p>У.6. Виконувати прибирання та очищення обладнання У.7. Проводити змащення обладнання, вузлів і механізмів У.8. Заповнювати технічну документацію</p>
--	--	---	---	--

		аварійне освітлення або ліхтар.	правила прибирання крану 3.17. Правила заповнення технічної документації	
Б. Виконання вантажно-розвантажувальних робіт краном	Б1	Мостові і шлюзові крани, оснащені різними вантажозахоплювальними пристроями; самохідні, самопідймальні і портално-стрілові крани; баштові стаціонарні і козлові крани; кабельні крани; гусеничні та пневмоколісні крани; стелажні крани-штабелери; крани-штабелери з автоматичним керуванням і мостові крани-штабелери; крани, оснащені радіокеруванням; плавучі крани; самохідні залізничні крани; габаритні вантажі; негабаритні вантажі; сипучі вантажі; рідкі вантажі; дрібно штучні вантажі; вантажі на піддонах; обладнання; деталі; вузли;	3.1. Класифікацію змінних вантажозахоплювальних пристроїв, їх призначення та способи застосування 3.2. Правила та технологічну послідовність безпечного виконання вантажно-розвантажувальних робіт 3.3. Схеми стропування вантажів кранами; 3.4. Вантажопідймальність стропів та інших вантажозахоплювальних пристроїв 3.5. Знакову сигналізацію та встановлений на підприємстві порядок обміну умовними сигналами з стропальником 3.6. Заходи безпеки при стропуванні, підйманні, переміщенні, опусканні і складуванні вантажів кранами 3.7. Норми заповнення тари сипучими, рідкими і дрібно штучними вантажами 3.8. Вимоги інструкцій з експлуатації змінних вантажозахоплювальних пристроїв 3.9. Вимоги безпеки в зоні дії магнітних і грейферних кранів 3.10. Вимоги до місць (майданчиків), що призначені для складування вантажів	У.1. Організувати робоче місце У.2. Проводити огляд і випробування вантажопідймального крана У.3. Кваліфіковано керувати вантажопідймальним краном У.4. Визначити вагу вантажу, що підіймається У.5. Самостійно або спільно із стропальником перевіряти справність змінних вантажозахватних пристосувань і тари, їх відповідність схемам стропування або зачіплювання У.6. Визначити відповідність фактичного кута між вертикаллю і гілками знімного вантажозахоплювального пристрою, згідно затвердженого графічного зображення У.7. Виконувати підймання, переміщення, кантування, встановлення (укладання) і складування

		механізми; схеми складування вантажів; вахтовий журнал; обладнання крана; інструменти і пристрої (вантажо- захоплювальні пристрої, тара та ін.).	<p>3.11. Способи та габарити складування вантажів</p> <p>3.12. Безпечні засоби стропування і зачіплювання вантажів</p> <p>3.13. Порядок кантування вантажів</p> <p>3.14. План організації робіт (ПОР) або проект виконання робіт (ПВР)</p> <p>3.15. Будова крана, будова і призначення його механізмів та приладів безпеки</p> <p>3.16. Перелік робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами</p> <p>3.17. Допустима вантажопідіймальність крана</p> <p>3.18. Документ, що регламентує вагу вантажів</p> <p>3.19. Технологічні карти з вантажно-розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства</p> <p>3.20. Ознаки несправності обладнання</p>	вантажу краном У.8. Виконувати роботи в комплексі з іншим обладнанням і механізмами У.9. Переміщати вантаж в обмеженому просторі.
В. Закінчення виконання робіт	V1	Мостові і шлюзові крани, оснащені різними вантажозахоплювальними пристроями; самохідні, самопідіймальні	<p>3.1. Будова крана, будова і призначення його механізмів та приладів безпеки</p> <p>3.2. Перелік робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника,</p>	У.1. Користуватися слюсарним інструментом У.2. Володіти навичками, необхідними для керування механізмами

		<p>і портално-стрілові крани; баштові стаціонарні і козлові крани; кабельні крани; гусеничні та пневмоколісні крани; стелажні крани-штабелери; крани-штабелери з автоматичним керуванням і мостові крани-штабелери; крани, оснащені радіокеруванням; плавучі крани; самохідні залізничні крани; контрольно-вимірювальні прилади; запобіжні пристрої та огороження (люки, двері, вікна, перила, підніжки, поручні); сигналізаційне табло; електричні машини і пристрої; освітлювальні прилади; звукова сигналізація; ходова частина; система управління; пристрої і прилади безпеки; вахтовий журнал;</p>	<p>відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами</p> <p>3.3. Допустима вантажопідіймальність крана</p> <p>3.4. Документ, що регламентує вагу вантажів</p> <p>3.5. Вимоги, до вантажозахоплювальних органів, інструментів і пристроїв</p> <p>3.6. Ознаки і норми бракування знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари, елементів гакових підвісок</p> <p>3.7. Місце знаходження рубильника, через який подається напруга на головні тролейні проводи або гнучкий кабель, який живить електричний кран</p> <p>3.8. Технологічні карти з вантажно-розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства</p> <p>3.9. Виробнича інструкція, а також інструкція заводу-виробника з монтажу та експлуатації крана</p> <p>3.10. Вимоги щодо кранових колій і їх утримання</p> <p>3.11. Асортимент і призначення мастильних матеріалів, які застосовуються для змащування частин, що труться</p> <p>3.12. Ознаки</p>	<p>крана та догляду за ним</p> <p>У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання</p> <p>У.4. Виявляти несправності в системах і механізмах крана</p> <p>У.5. Перевіряти працездатність гальм і системи управління</p> <p>У.6. Виконувати прибирання та очищення обладнання</p> <p>У.7. Проводити змащення обладнання, вузлів і механізмів</p> <p>У.8. Заповнювати технічну документацію</p>
--	--	--	--	--

		<p>слюсарні інструменти; лопата, віник, скребок; ганчір'я; лінійка контролю рівня змащувальних матеріалів; консистентне мастило та інші змащувальні рідини; ємність для рідин; переносне аварійне освітлення або ліхтар.</p>	<p>несправності обладнання 3.13. Правила безпечної експлуатації інструментів і пристосувань 3.14. Правила заповнення технічної документації</p>	
<p>Г. Дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки</p>	Г1	<p>Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.</p>	<p>3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці 3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до машиніста крана (кранівника) (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця) 3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального та колективного захисту 3.4. Заходи електробезпеки 3.5. Заходи пожежної безпеки 3.6. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійного інструменту 3.7. Пожежонебезпечні</p>	<p>У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами на виробництві. У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно „Плану ліквідації та локалізації аварій” У.4. Використовувати первинні засоби пожежогасіння У.5. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та</p>

			<p>властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту</p> <p>3.8. Позиції плану ліквідації аварій</p> <p>3.9. Вимоги законодавчих актів та внутрішньо корпоративних положень (Процедур, Стандартів) з охорони праці</p> <p>3.10. Вимоги положень нарядної системи</p> <p>3.11. Правила внутрішнього трудового розпорядку</p> <p>3.12. Положення колективного договору підприємства</p> <p>3.13. Інструкцію з охорони праці для машиніста крана (кранівника)</p> <p>3.14. Закон України „Про охорону праці”</p> <p>3.15. Знаки безпеки та інформаційні знаки, звукову сигналізацію</p> <p>3.16. Правила безпечного виконання робіт.</p>	<p>видами робіт</p> <p>У.6. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку</p> <p>У.7. Виконувати положення Колективного договору підприємства</p> <p>У.8. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт</p> <p>У.9. Проводити аналіз безпечного виконання робіт</p> <p>У.10. Безпечно виконувати роботи</p>
Д. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Д1	Аптечка для машиніста крана (кранівника)	<p>3.1. Правила та прийоми надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій</p> <p>3.2. Місце знаходження засобів надання домедичної допомоги</p> <p>3.3. Порядок виклику „Швидкої допомоги”, пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування</p> <p>3.4. Правила транспортування потерпілих від нещасних випадків.</p>	<p>У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих від нещасних випадків.</p> <p>У.2. Надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій</p> <p>У.3.</p>

				Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги
Е. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Е1	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів.	3.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища 3.2. Цілі підприємства в галузі екології 3.3. Основи ощадливого підприємства, система 5 С 3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища (СМОС) 3.5. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища 3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу 3.7. Інструкцію з поводження з відходами	У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

14 березня 2023 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Березень 2028 року.

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

НАКАЗ

02.03.2021

№ 422

Київ

**Про затвердження
професійного стандарту
“Машиніст крана (кранівник)”**

Відповідно до пунктів 27, 28, 29 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 370 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт “Машиніст крана (кранівник)”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п’яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці спільно з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000007CF72E0074EE8200](#)

Підписувач [Петрашко Ігор Ростиславович](#)

Дійсний з [30.03.2020 0:00](#) по [30.03.2022 0:00](#)

Мінекономіки

422-21 від 02.03.2021 11:29:25

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

02.03.2021 № 422

**Професійний стандарт
„Машиніст крана (кранівник)”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Керування вантажопідіймальними кранами різних типів та устаткуванням.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція С	Переробна промисловість	Розділ 83	Ремонт і монтаж машин і устаткування	Група 33.1	Ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів, машин і устаткування
				Клас 33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	83	833	8333
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	Робітники, що обслуговують сільськогосподарські та інші пересувні установки	Машиністи кранів, лебідок та подібних установок

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Машиніст крана (кранівник) 8333.

1.5. Професійна кваліфікація

Машиніст крана (кранівник) 3 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Машиніст крана (кранівник) 4 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

422-21 від 02.03.2021 11:29:2

Машиніст крана (кранівник) 5 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Машиніст крана (кранівник) 6 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення зазначені у п. 5.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом працівника, який відповідає за утримання обладнання вантажопідіймальних кранів у справному стані та здійснює адміністративне та технічне керівництво в підрозділі. Оперативне керівництво роботою машиніста крана здійснює працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами підрозділу.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки наділяються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

Небезпечні та шкідливі умови праці:

Розташування робочого місця на певній висоті від рівня землі (поверхні);

Підвищена напруга в електричному ланцюзі, замикання якого може відбутися через тіло людини;

Рухомі вантажопідіймальні машини, автотранспорт і механізми в польоті цеху;

Рухливі незахищені елементи механізмів, машин і виробничого обладнання;

Підвищена і знижена температура повітря робочої зони;

Підвищена і знижена температура поверхні обладнання і матеріалів;

Підвищена запиленість і загазованість повітря робочої зони;

Підвищений рівень загальної вібрації;

Підвищений рівень шуму;

Недостатня освітленість робочого місця і зони робіт;

Перевантаження (статичні і динамічні) і нервово-психічні фактори (емоційні перевантаження, розумове перенапруження, монотонність).

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знешкроджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча і чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність документа, що підтверджує професійну кваліфікацію за професією „Машиніст крана (кранівник)”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – не менш як один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (при ввільненні на роботу), а періодичний – один раз на п'ять років.

Наявність посвідчення про допуск до роботи встановленого зразка;

Проходження вступного інструктажу з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, прийомів і способів надання домедичної допомоги потерпілим;

Проходження первинного інструктажу на робочому місці з охорони праці;

Проходження стажування на робочому місці згідно з вимогами діючого законодавства;

Перевірка знань інструкцій з охорони праці, безпечних прийомів в роботі, інструкції з пожежної безпеки;

Проходження періодичного спеціального навчання з охорони праці

Навчання і перевірка знань на другій кваліфікаційну групу з електробезпеки не нижче другої і наявність відповідного посвідчення.

Психофізіологічні особливості:

емоційна стійкість;

здатність до адаптації;

відповідальність;

фізична сила і витривалість;

швидка реакція на аварійні сигнали;

зорова і слухова пам'ять;

стійкість до монотонної діяльності;

уважність;

стресостійкість;

гострота зору;

орієнтація у просторі.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або диплом кваліфікованого робітника за професією „Машиніст крана (кранівник)” з додатками до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією або диплома кваліфікованого робітника,

3-4 кваліфікаційні розряди за професією „Машиніст крана (кранівник)” – 2 рівень НРК,

5-6 кваліфікаційні розряди за професією „Машиніст крана (кранівник)” – 3 рівень НРК.

Посвідчення на право виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Посвідчення про присвоєння групи з електробезпеки.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: первинна професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка машиніста крана (кранівника)

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду – наявність повної загальної середньої освіти, професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка машиніста крана (кранівника)

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду проводиться за наявності повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання безпосередньо на виробництві.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду проводиться за наявності повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання безпосередньо на виробництві.

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст крана (кранівник)” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду проводиться за наявності повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти або професійного навчання безпосередньо на виробництві.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти Машиніста крана (кранівника)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 3 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 4 розряду не менше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст крана (кранівник)” 6 розряду. Практичний досвід роботи за професією „Машиніст крана (кранівник)” 5 розряду не менше 6 місяців.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти машиніста крана (кранівника)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання машиніста крана (кранівника)

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України

Закон України “Про охорону праці”

Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.01.2018 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.02.2018 за № 244/26569.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.01.2015 № 21 „Про затвердження Правил охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2015 за № 124/26569.

Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 № 272 „Про затвердження Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок”.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258 „Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67 „Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

„Бірна система на підприємствах чорної металургії. Основні положення. Порядок застосування”, затверджена наказом Міністерства чорної металургії СРСР від 27.12.1979 № 1222.

Інші нормативно-правові акти, інструкції, порядки, правила, методичні рекомендації тощо, що регламентують професійну діяльність машиніста крана (кранівник).

4. Загальні компетентності

Здатність відповідально ставитися до професійної діяльності.

Знання та дотримання професійної лексики.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Уміння лаконічно і чітко передавати інформацію.

Дотримання професійної етики.

Запобігання конфліктних ситуацій.

Знати методи безпечного виконання робіт обладнанням, механізмами та інструментом, тощо.

Знати основи економного виробництва.

Знати правила охорони праці, промислової безпеки.

Знати план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Початок виконання робіт	Здатність проводити підготовку до виконання робіт	А1
Б	Виконання навантажувально-розвантажувальних робіт краном	Здатність проводити навантажувально-розвантажувальні роботи краном	Б1

В	Закінчення виконання робіт	Здатність завершувати виконання робіт	В1
Г	Дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки	Здатність дотримуватись вимог охорони праці і промислової безпеки	Г1
Д	Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій	Д1
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність дотримуватись норм і правил екологічної безпеки	Е1

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетенції	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А. Початок виконання робіт	А1	Кабина крана; система змащення гальмівної системи; система поліспасти; контрольно-вимірвальні прилади; запобіжні пристрої та огороження (люки, двері, вікна, перила, підніжки, поручні); сигналізаційне табло; електричні машини і пристрої; освітлювальні прилади; звукова сигналізація; ходова частина; система управління;	3.1. Встановлений порядок приймання і здавання зміни в структурному підрозділі 3.2. Будова крана, будова і призначення його механізмів та принципів безпеки 3.3. Порядок робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами 3.4. Допустима вантажопідіймальність крана 3.5. Документ, що регламентує вагу вантажів 3.6. Вимоги, до вантажозахоплювальних органів, інструментів і пристроїв 3.7. Ознаки і норми	У.1. Користуватися слюсарним інструментом У.2. Володіти навичками, необхідними для керування механізмами крана та догляду за ним У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання крана У.4. Виявляти несправності в системах і механізмах крана У.5. Перевіряти працездатність гальм і системи управління У.6. Виконувати прибирання та очищення обладнання

		<p>пристрої і прилади безпеки; вахтовий журнал; слюсарні інструменти; лопата, віник, скребок; ганчір'я; лінійка контролю рівня змащувальних матеріалів; консистентне мастило та інші змащувальні рідини; ємність для рідин; переносне освітлення або ліхтар.</p>	<p>бракування знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари, елементів гакових підвісок 3.8. Місце знаходження рубильника, через який подається напруга на головні тролейні проводи або гнучкий кабель, який живить електричний кран 3.9. Технологічні карти з вантажно-розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства 3.10. Виробнича інструкція, а також інструкція заводу-виробника з монтажу та експлуатації крана 3.11. Вимоги щодо кранових колій і їх утримання 3.12. Асортимент і призначення мастильних матеріалів, що застосовуються для змащування частин, що труться 3.13. Ознаки несправності обладнання 3.14. Правила безпеки експлуатації інструментів і пристосувань 3.15. Правила заповнення технічної документації</p>	<p>У.7. Проводити змащення обладнання, вузлів і механізмів У.8. Заповнювати технічну документацію</p>
Б. Виконання навантажувально-розвантажувальних робіт краном	Б1	<p>Кабіна крана; габаритні вантажі; негабаритні вантажі; силучі вантажі; рідкі вантажі;</p>	<p>3.1. Класифікацію знімних вантажозахоплювальних пристроїв, їх призначення та способи застосування 3.2. Правила та</p>	<p>У.1. Організовувати робоче місце У.2. Проводити огляд і випробування вантажопідій-</p>

		<p>дрібно штучні вантажі; вантажі на піддонах; обладнання; деталі; вузли; механізми; схеми складування вантажів; вахтовий журнал; обладнання крана; інструменти і пристрої (вантажозахоплювальні пристрої, тара та ін.).</p>	<p>технологічну послідовність безпечного виконання навантажувально-розвантажувальних робіт 3.3. Схеми стропування вантажів кранами; 3.4. Вантажопідйомність стропів та інших вантажозахоплювальних пристроїв 3.5. Знакову сигналізацію та встановлений на підприємстві порядок обміну умовними сигналами з стропальником 3.6. Заходи безпеки при стропуванні, підйманні, переміщенні, опусканні і складуванні вантажів кранами 3.7. Норми заповнення тари сипучими, рідкими і дрібно штучними вантажами 3.8. Вимоги інструкцій з експлуатації знімних вантажозахоплювальних пристроїв 3.9. Вимоги безпеки в зоні дії машин і пристроїв грейферних кранів 3.10. Вимоги до майданчиків (майданчиків), призначених для складування вантажів 3.11. Способи та габарити складування вантажів 3.12. Безпечні засоби стропування і зачіплювання вантажів 3.13. Порядок кантування вантажів 3.14. План організації робіт (ПОР) або проект виконання робіт (ПВР) 3.15. Будова крана,</p>	<p>мального крана У.3. Кваліфіковано керувати вантажопідйомним краном У.4. Визначати вагу вантажу, що підіймається У.5. Самостійно або спільно із стропальником перевіряти справність знімних вантажозахватних пристосувань і тари, їх відповідність схемам стропування або зачіплювання У.6. Визначати відповідність фактичного кута між вертикаллю і гілками знімного вантажозахоплювального пристрою, згідно затвердженого графічного зображення У.7. Виконувати підймання, переміщення, кантування, встановлення (укладання) і складування вантажу краном У.8. Виконувати роботи в комплексі з іншим обладнанням і механізмами У.9. Переміщати вантаж в обмеженому просторі.</p>
--	--	--	---	--

			<p>будова і призначення його механізмів та приладів безпеки</p> <p>3.16. Перелік робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами</p> <p>3.17. Допустима вантажопідйомність крана</p> <p>3.18. Документ, що регламентує вагу вантажів</p> <p>3.19. Технологічні карти з вантажно-розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства</p> <p>3.20. Ознаки несправності обладнання</p>	
В. Закінчення виконання робіт	B1	<p>Кабіна крана; система змащення; гальмівні системи; система поліспасти; контрольно-вимірвальні прилади; запобіжні пристрої та огороження (люки, двері, вікна, перила, підніжки, поручні); сигналізаційне табло; електричні машини і</p>	<p>3.1. Будова крана, будова і призначення його механізмів та приладів безпеки</p> <p>3.2. Перелік робіт, які виконуються під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними кранами і машинами</p> <p>3.3. Допустима вантажопідіймальність крана</p> <p>3.4. Документ, що регламентує вагу вантажів</p> <p>3.5. Вимоги, до</p>	<p>У.1. Користуватися слюсарним інструментом</p> <p>У.2. Володіти навичками, необхідними для керування механізмами крана та догляду за ним</p> <p>У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання</p> <p>У.4. Виявляти несправності в системах і механізмах крана</p> <p>У.5. Перевіряти</p>

		<p>пристрої; освітлювальні прилади; звукова сигналізація; ходова частина; система управління; пристрої і прилади безпеки; вахтовий журнал; слюсарні інструменти; лопата, віник, скребок; ганчір'я; лінійка контролю рівня змащувальних матеріалів; констатне масло та інші змащувальні рідини; емні для рідин; переносне аварійне освітлення або ліхтар.</p>	<p>вантажозахоплювальних органів, інструментів і пристроїв 3.6. Ознаки і норми бракування знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари, елементів гаків підвісок 3.7. Місце знаходження рублика, через який подається напруга на головні тролейні проводи або гнучкий кабель, який живить електричний кран 3.8. Технологічні карти з навантажувально-розвантажувальних робіт та складування вантажів вантажопідіймальними кранами і машинами в структурних підрозділах підприємства 3.9. Виробнича інструкція, а також інструкція заводу-виробника з монтажу та експлуатації крана 3.10. Вимоги щодо кваліфікації колій і їх утримання 3.11. Перелік і призначення мастильних матеріалів, які застосовують для змащування частин, що труться 3.12. Ознаки несправності обладнання 3.13. Правила безпечної експлуатації інструментів і пристосувань 3.14. Правила заповнення технічної документації</p>	<p>працездатність гальм і системи управління У.6. Виконувати прибирання та очищення обладнання У.7. Проводити змащення обладнання, вузлів і механізмів У.8. Заповнювати технічну документацію</p>
Г. Дотримання вимог	Г1	Засоби індивідуального захисту;	3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці	У.1. Виконувати вимоги нормативних

охорони праці і промислової безпеки		засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.	<p>3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до Машиніста крана (кранівника) (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця)</p> <p>3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального та колективного захисту</p> <p>3.4. Заходи електробезпеки</p> <p>3.5. Заходи пожежної безпеки</p> <p>3.6. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійного інструменту</p> <p>3.7. Пожежонебезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готових продуктів</p> <p>3.8. Позирішні ліквідації аварій</p> <p>3.9. Вимоги законодавчих актів та внутрішньо корпоративних положень (Процедур, Стандартів) з охорони праці</p> <p>3.10. Вимоги положень нарядної системи</p> <p>3.11. Правила внутрішнього трудового розпорядку</p> <p>3.12. Положення колективного договору підприємства</p> <p>3.13. Інструкцію з</p>	<p>актів з охорони праці, правила поведіння з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами на виробництві.</p> <p>У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту</p> <p>У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно „Плану ліквідації аварій”</p> <p>У.4. Використовувати первинні засоби пожежогасіння</p> <p>У.5. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт</p> <p>У.6. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку</p> <p>У.7. Виконувати положення Колективного договору підприємства</p> <p>У.8. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт</p> <p>У.9. Проводити аналіз безпечного виконання робіт</p> <p>У.10. Безпечно виконувати</p>
-------------------------------------	--	--	---	--

			охорони праці для машиніста крана (кранівника) 3.14. Закон України «Про охорону праці» 3.15. Знаки безпеки та інформаційні знаки, звукову сигналізацію; 3.16. Правила безпечного виконання робіт.	роботи
Д. Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Д1	Аптечка для машиніста крана (кранівника)	3.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій 3.2. Місце знаходження засобів надання першої домедичної допомоги 3.3. Порядок виклику „Швидкої допомоги”, пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування 3.4. Правила транспортування потерпілих при нещасних випадках 3.5. Склад та застосування лікарських препаратів в аптечці	У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих при нещасних випадках У.2. Надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій У.3. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги
Е. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Е1	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів.	3.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища 3.2. Цілі підприємства в галузі екології 3.3. Основи ощадливого підприємства, система 5 С 3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища (СМОС) 3.5. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього	У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів

			<p>середовища</p> <p>3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу</p> <p>3.7. Інструкцію з поводження з відходами</p> <p>3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів</p> <p>3.9. Закони України „Про відходи”, „Про охорону земель”</p>	
--	--	--	--	--

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розроблення проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

02 березня 2021 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

03 березня 2021 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Березень 2026 року.